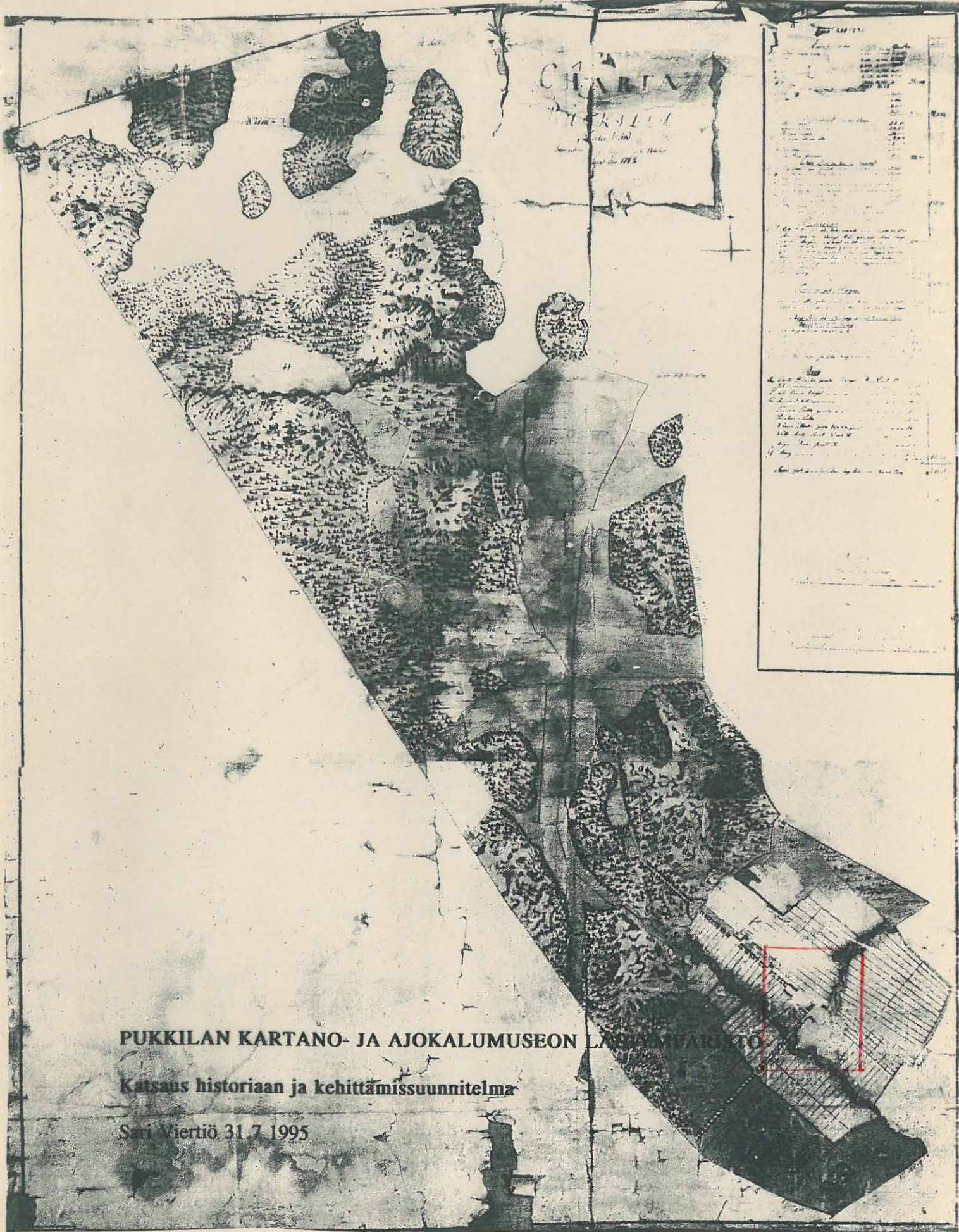

PIIKKILÄ
INREKKA

MS

PUKKILAN KARTANO- JA AJOKALUMUSEON LAJENNUKSEKSI

Katsaus historiaan ja kehittämissuunnitelma

Sari Viertiö 31.7.1995

PUKKILAN KARTANO- JA AJOKALUMUSEON LÄHIYMPÄRISTÖ

Sisällys:

KATSAUS HISTORIAAN

1. **Pukkilan kartanon ympäristön kehitys ja tapahtuneet muutokset kartalla 1700-luvulta nykypäivään**
 - Kartta 1762
 - Kartta 1815
 - Kartta 1957
 - Kartta 1960-luku
 - Kartta 1980-luku
2. **Kootut puutteet ja kehittämiskohteet kartalla**

KEHITTÄMISSUUNNITELMA

3. **Puutteista, tavoitteista ja toimenpiteistä**
4. **Toimenpide ja hoito ehdotukset esitettynä neljällä osa-alueella tarkasteltuina**

ALUE 1

Puukujanne ja ojan/puron varsi
Alkuperäinen saapuminen tilalle

ALUE 2

Rakennusten väliin ja ojaan/puroon rajoittuva pihamaa
Etupiha

ALUE 3

Takapiha - tilustie kartanon kohdalta

ALUE 4

Pysäköintipaikka, saapuminen museoalueelle, puroon ja tien varsi

KATSAUS HISTORIAAN

1. Pukkilan kartanon ympäristön kehitys ja tapahtuneet muutokset kartoilla 1700-luvulta nykypäivään

Suunnitelma Pukkilan kartanon ympäristön kohentamiseksi perustuvat museoviraston rakennushistorian osastolla syksyllä 1994 tehtyyn selvitykseen alueen historiallisista vaiheista ja nykytilasta. Oleellinen osa selvitystyötä on ollut vanhojen karttojen vertailu ja muutosten tarkastelu. Muutosten tutkimisen helpottamiseksi kartat on piirretty uudelleen yhtenäisellä tekniikalla samaan mittakaavaan toistensa kanssa. Osa suunnitelmaan vaikuttaneista ympäristön piirteistä ei ole nähtävissä kartalla vaan edellyttää havaintoja paikalla. Seuraavat kartat on liitetty suunnitelmaan toimenpiteiden perustelemiseksi. Karttapiirroksset ovat luonnosmaisia koska ne ovat osa tutkimus ja suunnittelu prosessia.

Lähtökohtana oli vanhin tunnettu kartta Pukkilan tilasta vuodelta 1762 jota on verrattu nykytilanteeseen ja etsitty säilyneitä piirteitä. Karttaa vuodelta 1762 on myös verrattu seuraavaan tunnettuun esitykseen tilasta vuodelta 1815 etsien muutoksia ja kehityssuuntia. Toisaalta vuoden 1815 karttaa on verrattu nykytilanteeseen, jne.

Suunnitelmalle oleellisimmat ovat vanhimmat vaiheet ja niistä esitetään liitteenä osakopio alkuperäisestä kartasta. Vertailulla on pyritty löytämään alueelle oleellisia piirteitä joita tulisi korostaa tai pyrkiä palauttamaan jotta ympäristö paremmin vastaisi olevan interiöörin sisältöä ja intensiteettiä sekä toisaalta heijastaisi omia historiallisia vaiheitaan. Toimenpiteet ovat esteettisiä ilman toiminnallista sisältöä koska tilan ympäristön eri vaiheet muovannut toiminta maatilana on lakannut.

Käytetyt kartat:

Pukkila 1762. Alkuperäinen kartta on Museoviraston Orimattilan varastossa, kopio Pukkilan kartanossa.

Joh. Tillbergin kartta v. 1815. Varsinais-suomen maanmittaustoimiston arkisto.

Pukkilan tilan Rn:o 1³⁴ Pukkilan yks. talon ja Varsavuoren tilan Rn:o 1⁵ Varesvuoren yks. taloa kaikista tiluksista Piikkiön kunnassa Turun ja Porin lääniä. (Kartta jäljennetty asutuslain toimeenpanoa varten täydentäen maanmittausinsinööri S. Mäkelän v. 1941 mittaamasta kartasta 1956-57.) Varsinais-suomen maanmittaustoimiston arkisto.

Kartta piirretty museovirastossa 1960-luvulla

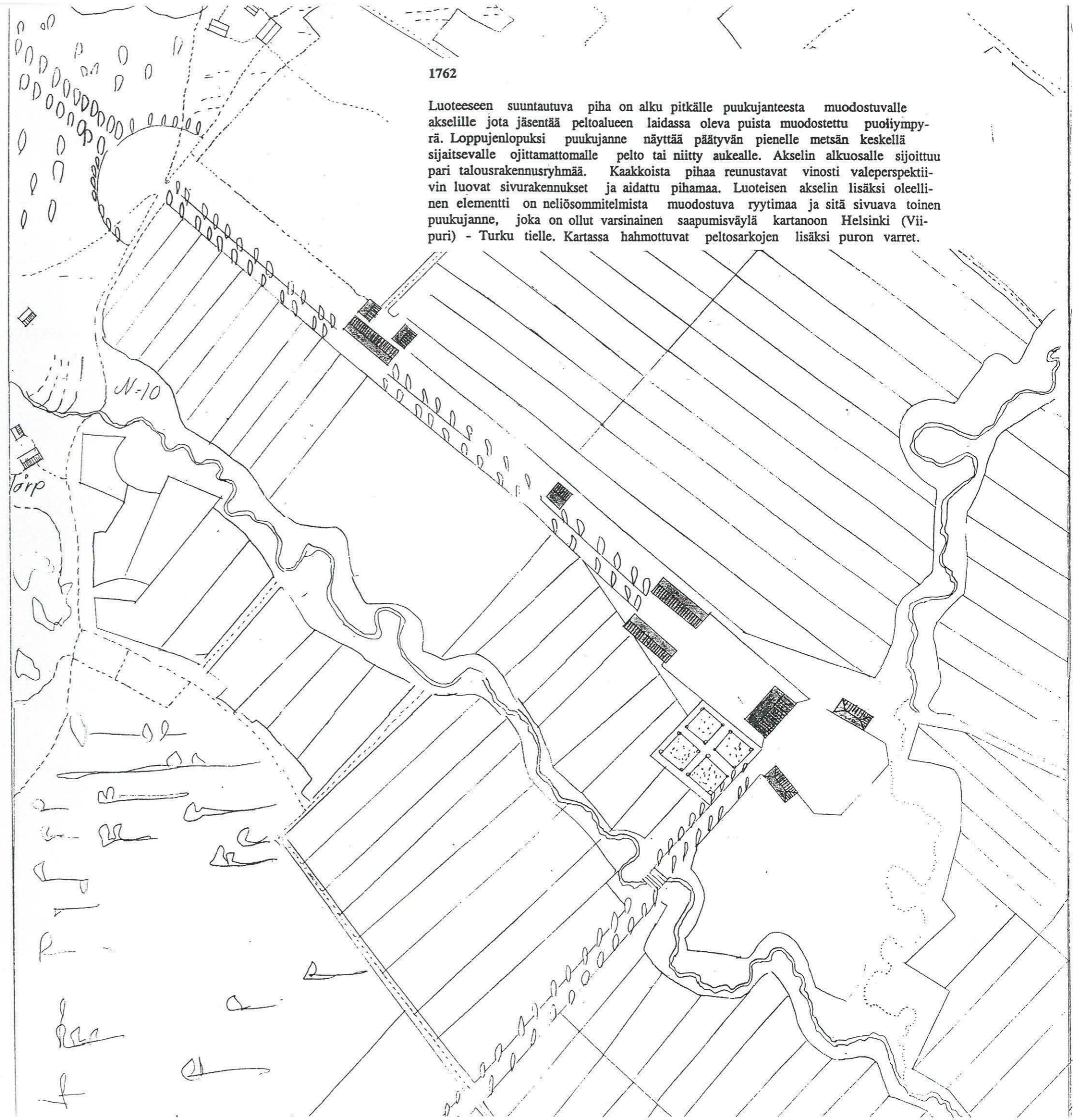
Kartta piirretty vuonna 1985 otetun ilmakuvan perusteella.

1762

Luoteeseen suuntautuva piha on alku pitkälle puukujanteesta muodostuvalle akselille jota jäsentää peltoalueen laidassa oleva puista muodostettu puoliympyrä. Loppujenlopuksi puukujanne näyttää päätyvän pienelle metsän keskellä sijaitsevalle ojittamattomalle pelto tai niitty aukealle. Akselin alkuosalle sijoittuu pari talousrakennusryhmää. Kaakkoista pihaa reunustavat vinosti valeperspektiivin luovat sivurakennukset ja aidattu pihamaa. Luoteisen akselin lisäksi oleellinen elementti on neliösommittelusta muodostuva ryytimä ja sitä sivuava toinen puukujanne, joka on ollut varsinainen saapumisväylä kartanoon Helsinki (Viipuri) - Turku tielle. Kartassa hahmottuvat peltosarkojen lisäksi puron varret.

Seuraavissa kartoissa:

- edellisestä tarkastellusta vaiheesta säilynyt elementti
edelliseen vaiheeseen verrattuna uusi elementti
- ko. vaiheesta nykytilanteeseen säilynyt elementti
ko. vaiheelle leimallinen mutta nykytilanteesta puuttuva elementti

Verrataan karttaa nykytilanteeseen:

Säilyneet piirteet

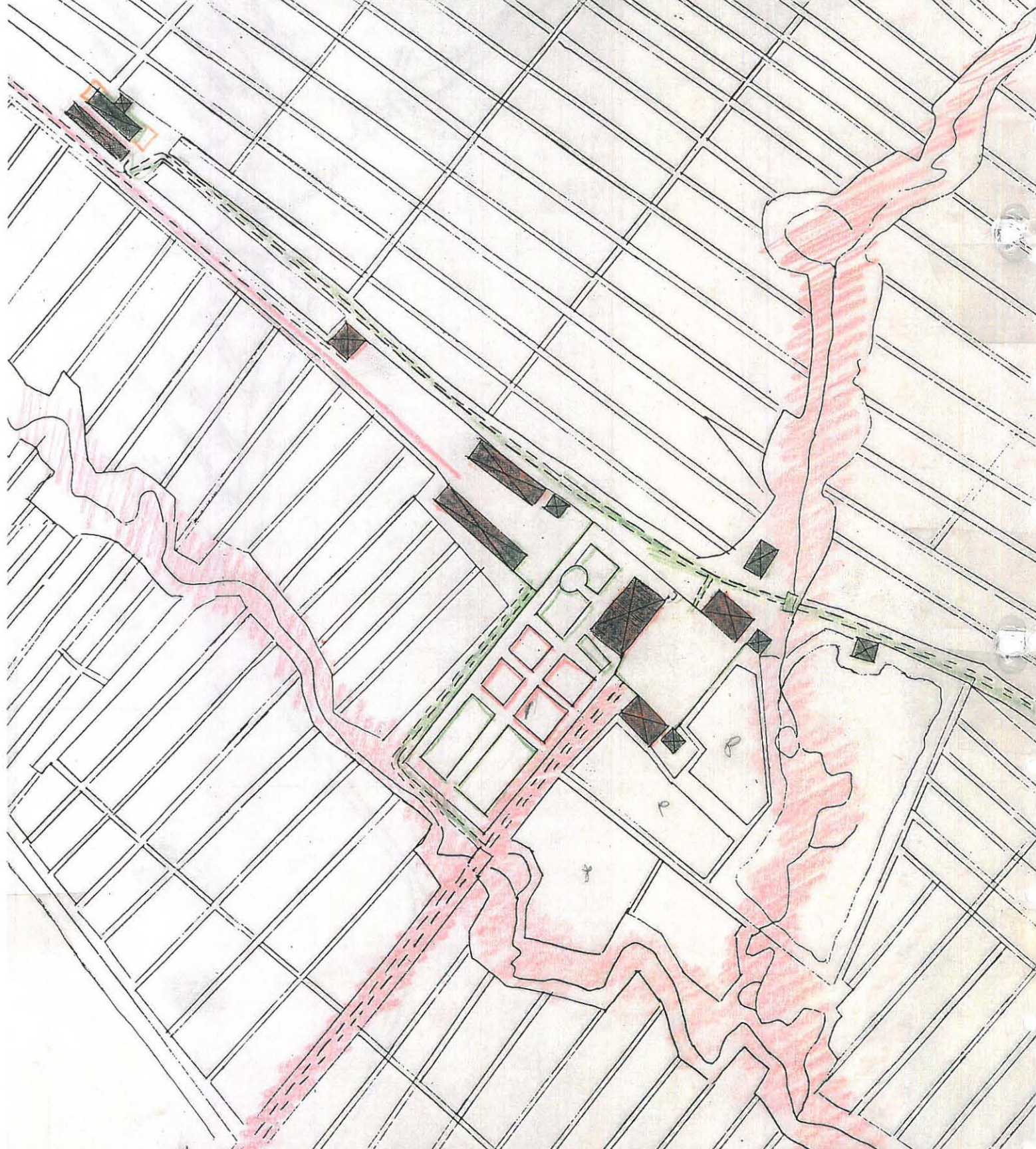
- Kartanon päärakennus.
- Valeperspektiivin muodostavat sivurakennukset ovat jossain muodossa säilyneet.
- Kaakkoon suuntautunut puukujanne.
- Restauroinnin jälkeen on palautettu neliösommitelmista koostunut ryytimää.
- Kiemurteleva puro on säilynyt jonkinlaisena viitteenä tosin pihapiirin kohdalta ojaksi 1930-luvulla olettuna, huomattavasti suoraviivaisempana meidän aikoihimme saakka.
- Laajemmassa maisemassa on säilynyt osa peltoaukeista.
- Myöhemmin suuremman merkityksen saaneen kaakkoon suuntautuvan tien aihe on jo 1700-luvun kartassa.

Menetetyt piirteet (rakennusten lisäksi)

- Vaikka puro on säilynyt, on sen reunaalueet osittain ojaksi kaivamisen ja uusien horisontaalien (tie ja rata) elementtien myötä kaventuneet ja menettäneet merkitystään maisemassa.
- Päärakennuksen asema "vedenjakajana" talous (eläinpiha) ja edustus pihojen (miespiha) välillä on hämärtynyt.
- Päärakennuksen kytkentä siipirakennuksiin on heikentynyt.
- Luoteeseen suuntautunut akseli on täysin kadonnut.

Verrattaessa vanhinta karttaa Tillbergin 53 vuotta myöhäisempään karttaan voidaan tehdä seuraavia havaintoja: Aksiaalisuuden merkitys on keventynyt. Luoteeseen suuntaavan akselin alkua lieventynyt neliömäisen ryytimaan saatua jatkoa puutarhana kartanon edustalle ja toisaalta puron varteen saakka. Akseli luoteeseen on kuitenkin nähtävissä ympyränmuotoisessa aukiossa. Aikaisemman yhden puukujanteen rinnalle on tullut toinen tie. Pihapiiri on puutarhan myötä laajentunut oleellisesti. Asuinrakennuksen takaisen puutarhan ympäri on syntynyt tie.

Säilyneet piirteet

- Päärakennuksen yhteydessä oleva puutarha on säilynyt muotonsa mutta ei sisältöään
- Tilustie on säilynyt pihan kohdalla mutta tiivimmän pihaan liittyneenä ei erillisenä tienä taustalla

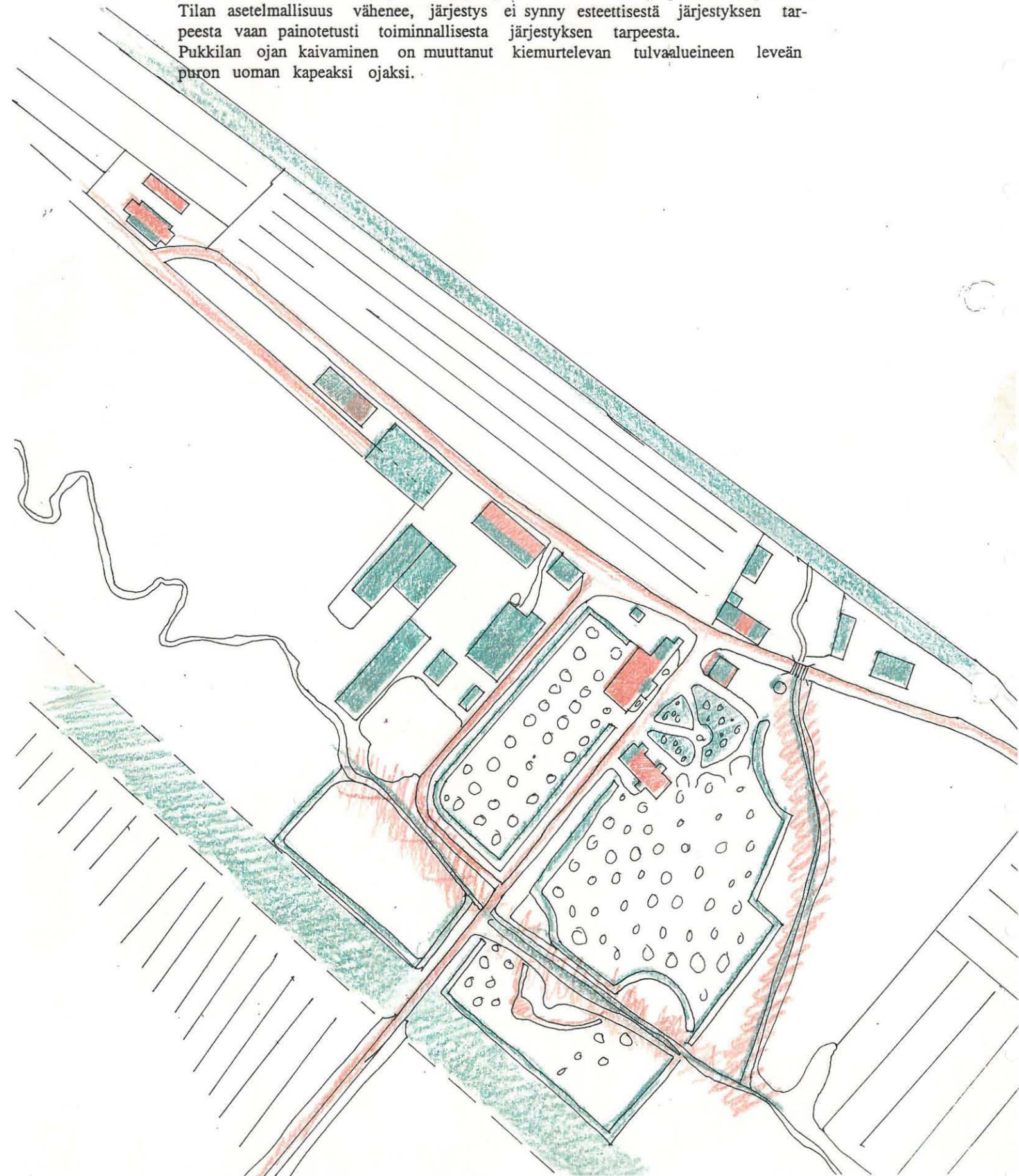
Kadonneet piirteet

- Talouspihan puoli ja etupiha ovat hämärtyneet ja puutarha päärakennuksen etupuolelta on kadonnut

1941 (1957)

Rakennuskanta lisääntyy oleellisesti ja siitä hahmottuu kaksi ryhmää tilustien varteen sen ja päärakennuksen molemmin puolin. Asuinrakennukset jäävät puutarhan ympäröimiksi. Myös asuinrakennusten välissä oleva piha muuttuu osaksi puutarhaa ja sen arkkitehtoninen luonne heikkenee. Puutarha-alueita korostavat sitä suojaavat ja rajoittavat kuusiaidat. Uusi tie tilan pohjoispuolella ja rautatie eteläpuolella rajoittavat pihapiirin aukeamista ympäröiville pelloille. Tilan asetelmallisuus vähenee, järjestys ei synny esteettisestä järjestyksen tarpeesta vaan painotetusti toiminnallisesta järjestyksen tarpeesta. Pukkilan ojan kaivaminen on muuttanut kiemurtelevan tulva-alueineen leveän puron uomaksi kapeaksi ojaksi.

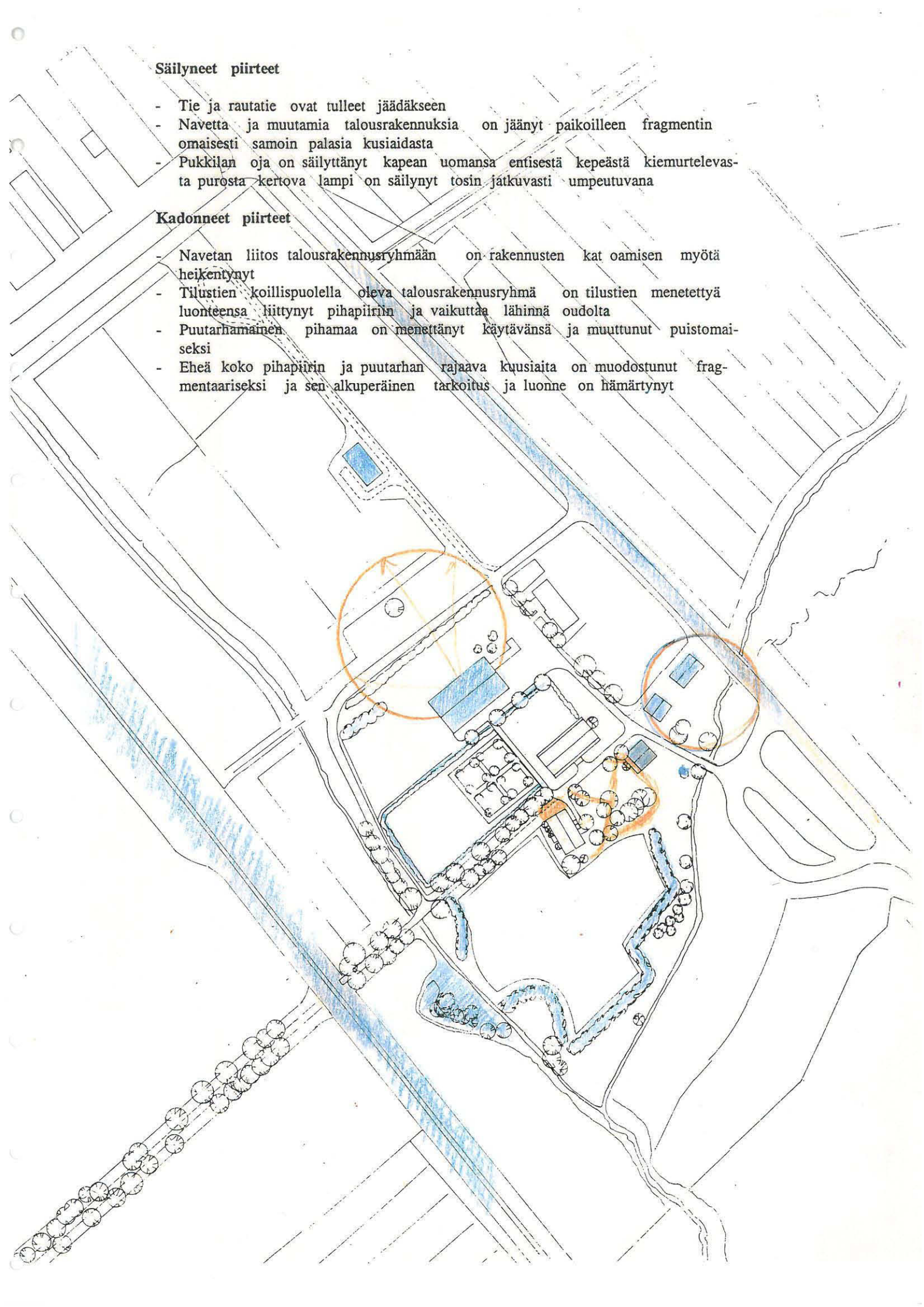

Säilyneet piirteet

- Tie ja rautatie ovat tulleet jäädäkseen
- Navetta ja muutamia talousrakennuksia on jäänyt paikoilleen fragmentin omaisesti samoin palasia kusiaidasta
- Pukkilan oja on säilyttänyt kapean uomansa entisestä kepeästä kiemurtelevasta purosta kertova lampi on säilynyt tosin jatkuvasti umpeutuvana

Kadonneet piirteet

- Navetan liitos talousrakennusryhmään on rakennusten kat oamisen myötä heikentynyt
- Tilustien koillispuolella oleva talousrakennusryhmä on tilustien menetettyä luonteensa liittynyt pihapiiriin ja vaikuttaa lähinnä oudolta
- Puutarhamainen pihamaa on menettänyt käytävänsä ja muuttunut puistomaiseksi
- Eheä koko pihapiiriin ja puutarhan rajaava kuusi-aita on muodostunut fragmentaariseksi ja sen alkuperäinen tarkoitus ja luonne on hämärtynyt

1960

Edelliseen tilanteeseen verrattuna rakennuskanta on oleellisesti maatalotoimintojen loputtua, ja Ympäristö hajoaa. Uutena piirteenä ovat kulkuyhteydet päära kennuksesta navetalle puutarhan poikki ja aittoihin ja tilustien vähittäinen muuttuminen yhtä arvokkaaksi kuin puukujanne. Museotoiminnan edellyttämät aputilat on rakennettu navetan lisärakennukseen joka katkaisee lopullisesti entisen päärakennuksen keskelle asettuvan akselin.

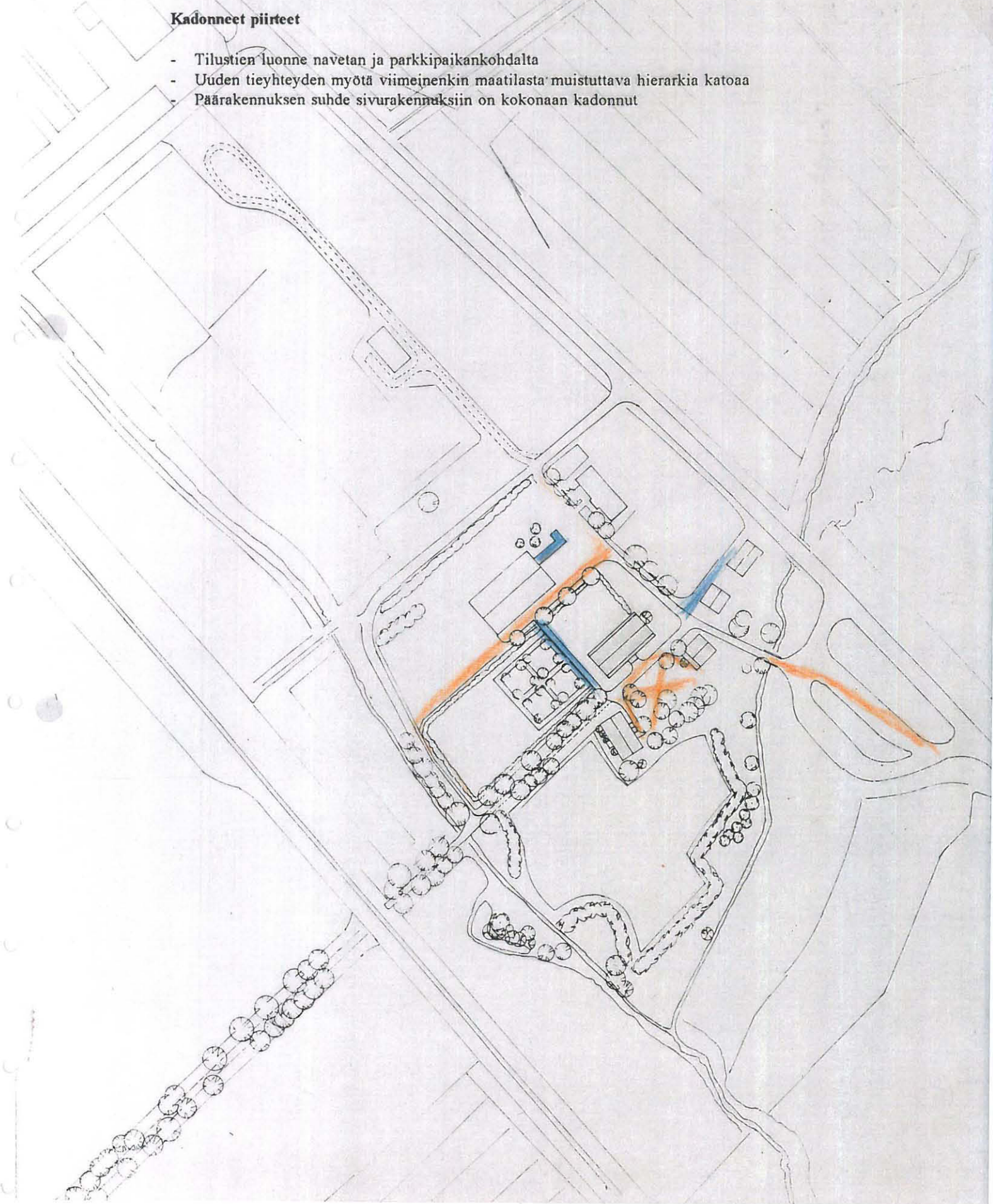

Säilyneet piirteet

- Akselin katkaiseva navetan lisärakennelma
- Puistotiet päärakennuksen ja navetan ja aittojen välissä

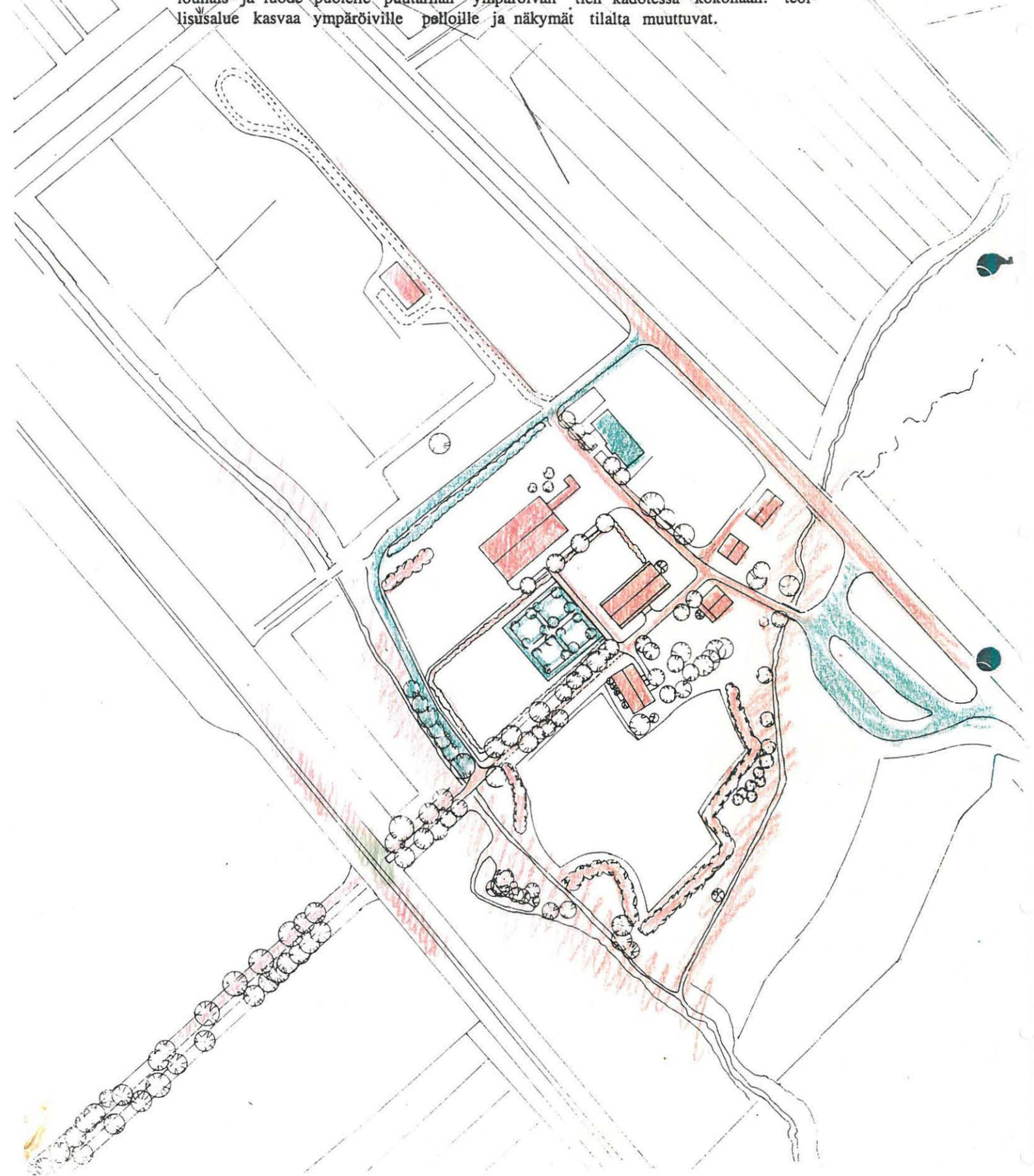
Kadonneet piirteet

- Tilustien luonne navetan ja parkkipaikankohdalta
- Uuden tieyhteyden myötä viimeinenkin maatilasta muistuttava hierarkia katoaa
- Päärakennuksen suhde sivurakennuksiin on kokonaan kadonnut

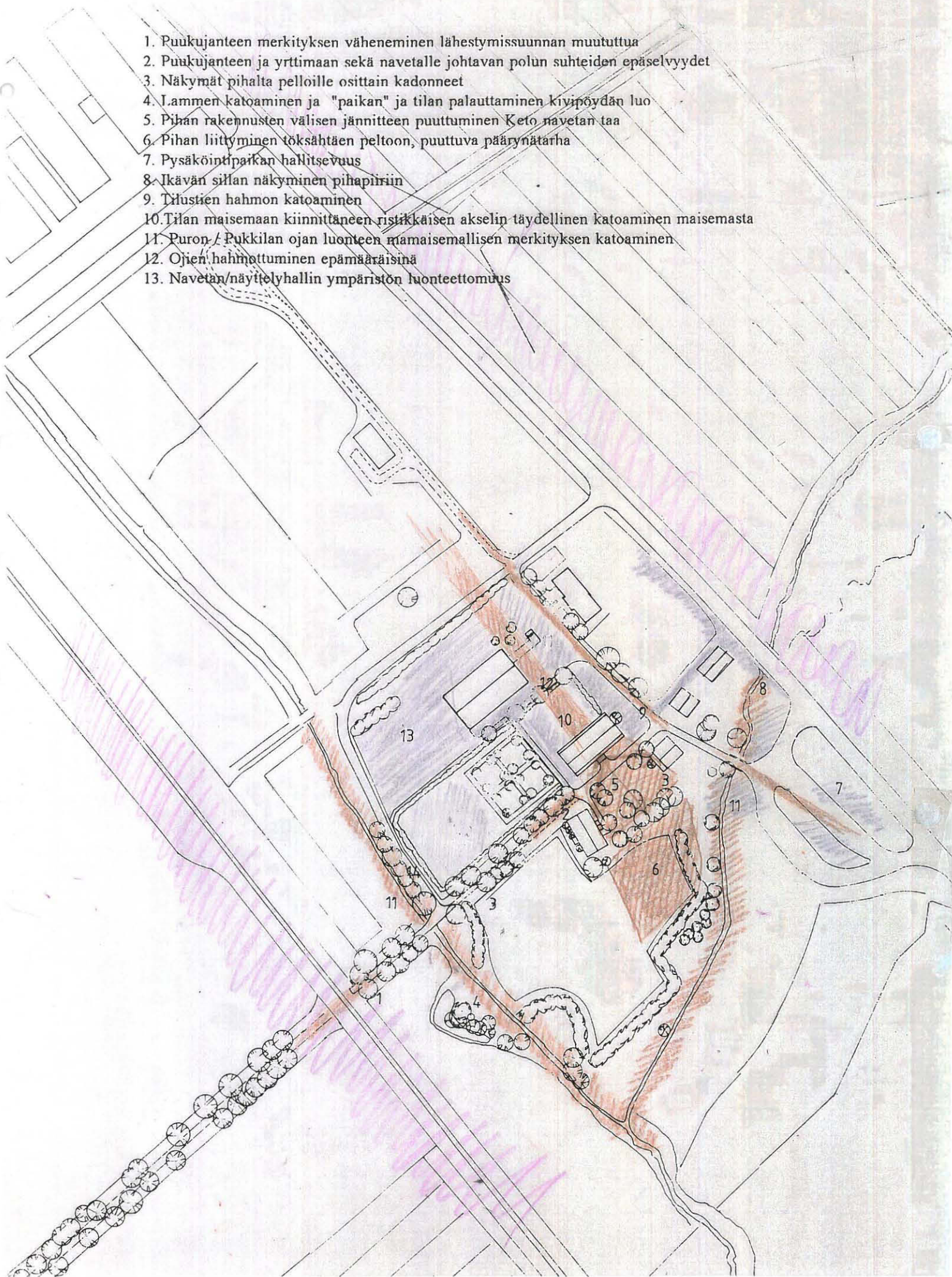
1980

Tilanne alkaa jälleen eheytyä. Vanha ryytimaa palautetaan kujanteita vahvistetaan. Silti puistomaisuus kasvaa ja tilustiestä tulee puistokäytävän oloinen. Rakennetaan museotoiminnan vaatimat pysäköintipaikat sekä vahtimestarin asunto. Puistokäytävän kohdalla ollut rautatien ylikulku lopetetaan, luonnollisen lähestymissuunnan jäädessä kokonaan pois käytöstä. Uusi tieyhteys syntyy pihapiirin lounais ja luode puolelle puutarhan ympäröivän tien kadotessa kokonaan. teollisuusalue kasvaa ympäröiville pelloille ja näkymät tilalta muuttuvat.

Kootut virheet ja puutteet

1. Puukujanteen merkityksen väheneminen lähestymissuunnan muututtua
2. Puukujanteen ja yrttimaan sekä navetalle johtavan polun suhteiden epäselvyydet
3. Näkymät pihalta pelloille osittain kadonneet
4. Lammen katoaminen ja "paikan" ja tilan palauttaminen kivipöydän luo
5. Pihan rakennusten välisen jännitteen puuttuminen Keto navetan taa
6. Pihan liittyminen töksähtäen peltoon, puuttuva päärynätarha
7. Pysäköintipaikan hallitsevuus
8. Ikävän sillan näkyminen pihapiiriin
9. Tilustien hahmon katoaminen
10. Tilan maisemaan kiinnittäneen ristikkäisen akselin täydellinen katoaminen maisemasta
11. Puron / Pukkilan ojan luonteen ramaiseimallisen merkityksen katoaminen
12. Ojen hahmottuminen epämääräisinä
13. Navetan/näyttelyhallin ympäristön luonteettomuus

PUKKILAN KARTANOMUSEON LÄHIYMPÄRISTÖN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

3. Puutteista, tavoitteista ja toimenpiteistä

Kartanon maisemalle oleellisia peruselementtejä ovat olleet puukujanteet. Toinen kujamme on reunustanut tilalle saapumista ja toinen, edelliselle kohtisuorana kartanon ikäänkuin paikoilleen horisontaali koordinaatistossa kiinnittänyt johtanut tilan maille. Sisääntulokujanne on menettänyt alkuperäisen toiminnallisen luonteensa ja on samalla menettänyt maisemallista merkitystään. Poikittainen kujanne taas on kadonnut kokonaan. Mahdollisuuden pitkän näkymän luomiseen esti navetan lisärakennuksen rakentaminen juuri akselin kohdalle.

Toinen vanha ja vahva elementti on puron muodostama vesiaihe, joka on myös hahmotettavissa tilan tasaiseen maastoon kiinnittäväksi koordinaatistoksi. Toisin kuin kujanteet sijoittuvat tilan suhteen keskeisesti, puro kehystää sitä. Puron perkaaminen ojaksi on kaventanut sitä ja samalla kasvillisuuden muututtua puron maisemallinen vaikutus on pienentynyt, myös rautatien ja tien vallit horisontaaleina aiheina vähentävät puron maisemallista merkitystä.

Päärakennuksen molemmat julkisivut ovat aiemmin muodostaneet kytkennän muiden rakennusten kautta maisemaan. Päärakennuksen molemmin puolin sijainneet pihat olivat eri luonteiset mutta tilallisesti rajatut. Koilliseen suuntautunut entinen talouspiha on kokonaan kadonnut ja päärakennus jää tässä suunnassa ilman ympäristöstä tulevaa vastakaikua irralliseksi. Juhlava julkisivu kaipaisi tuekseen symmetriaa ja jos mahdollisuutta aksiaalisuutta sekä syvempää näkymää. Etupihan asetelmasta on enemmän jäljellä. Toinen siipirakennuksista ja aitta kehystävät pihaa, joka kuitenkin ei nykyisen kasvillisuutensa ja jäsentelynsä takia hahmotu suunnitelmalliseksi kompositioksi. Rakennusten väliset jännitteet jäävät heikoiksi.

Seuraavassa ehdotetuilla kertaluonteisilla toimenpiteillä ja hoito-ohjeilla pyritään pitämään yllä museon lähiympäristön historialle oleelliseksi muodostuneita piirteitä ottamalla niitä ikäänkuin esiin ja poistamalla niitä häiritseviä tahattomasti syntyneitä muotoja ja hoitotapoja. Tavoitteena on parantaa asetelman hahmotettavuutta. Osa keinoista on hyvinkin pieniä, esimerkiksi nurmen leikkaaminen toisin paikoin useammin ja toisin paikoin vain pari kertaa kesässä. Eri korkuinen ja laatuinen kasvusto kuitenkin luo arvokkuusvaihtelua ja lisää tilan hahmotettavuutta muodostamalla reunoja. Kertaluontoiset toimenpiteet ovat lähinnä puiden istutusta ja muutamien puiden kaatamista. Osa kaadoista voitaisiin tehdä nyt ja osa sitä mukaa kun puut ikääntyvät ja niiden kunto edellyttää toimenpiteitä. Osa istutuksista, kuten päärynäpuut, tuottaa halutun vaikutelman nopeammin, poikittaisen akselin tai sen alun istuttaminen taas tähtää tulevaisuuteen. Kun katsomme 250 vuotta taaksepäin, miksemme ajattelisi 50 vuotta eteenpäin.

Suunnitelman asiantuntijana on toiminut maisema-arkkitehti Anne Rihtniemi.

Seuraavalla aukeamalla kokonaissuunnitelma ja ilmakuva tilanteesta vuodelta 1985, joka vastaa melko hyvin myös nykytilannetta.

4. Toimenpide ja hoito ehdotukset esitettynä neljällä osa-alueella tarkasteltuina

Suunnitelman tavoitteina olevien vaikutusten selkeyttämiseksi kokonaissuunnitelma on jaettu neljään osa-alueeseen jotka muodostuvat alueen tilallisen hahmon mukaan.

ALUE 1

Puukujanne ja ojan/puron varsi

Alkuperäinen saapuminen tilalle, johon liittyy puron ylitys ja yrittimaan sivuuttaminen

ALUE 2

Rakennusten väliin ja ojaan/puroon rajoittuva pihamaa

Etupiha, rakennusten muodostama pihatila ja sen liittyminen maisemaan vähemmän puron varren ja mahdollisesti päärynätarhan kautta.

ALUE 3

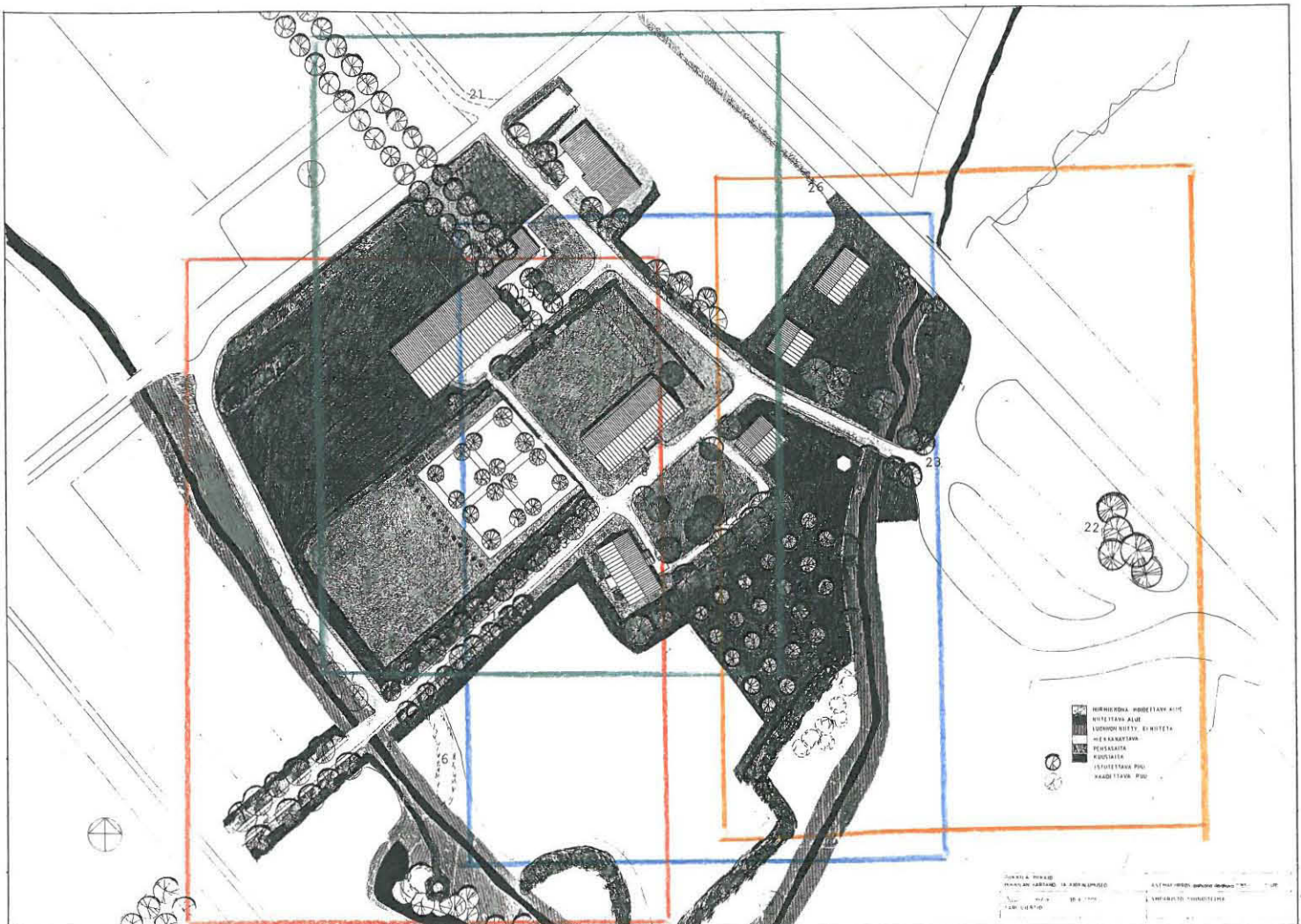
Takapiha - tilustie kartanon kohdalta.

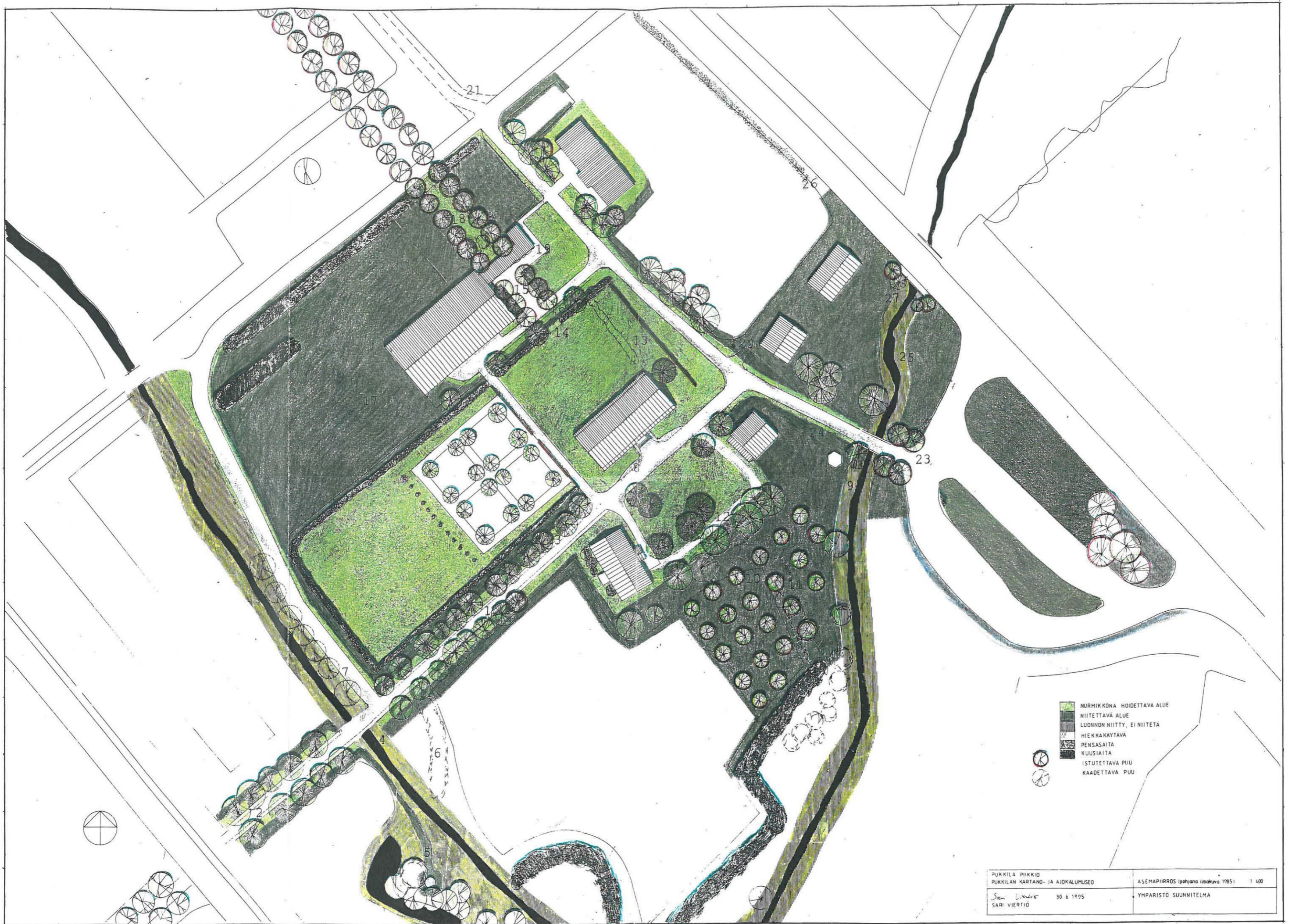
Entinen talouspiha pelloille ja maille johtavan akselin alku, jota nykyään hallitsee ja rajoittaa navetta/näyttelyrakennus ja lisärakennus. Symmetrian rikkoonnutta etäisyyteen johtavan näkymän siirryttyä päärakennuksen määrittämän alueen ulkopuolelle entisen tilustien kohdalle on päärakennuksen rajaaman tilan hahmo vaikea määrittellä. Olemassaolevan puukujanteen kilpailijaksi muodostunut navetalle johtava käytävä joka kuitenkin syrjäyttää päärakennuksen korostaen navettaa.

ALUE 4

Pysäköintipaikka, saapuminen museoalueelle, puron ja tien varsi.

Pysäköintipaikan periaatteellinen liittyminen peltoaukeaan, puron ylitys ja saapuminen entistä tilustietä pitkin jolta poikkeamalla saavutaan pihalle.

- NURMIKONA HOIDETTAVA ALUE
- NIITETTAVA ALUE
- LUONNON NIITTY, EI NIITETÄ
- HIEKKAKAYTÄVÄ
- PENSASAITA
- KUUSIAITA
- ISTUTETTAVA PUU
- KAADETTAVA PUU

PUKKILA PIKKIÖ PUKKILAN KARTANO- JA AJOKALUMUSED Sari Viertio	30.6.1995	ASEMPIIRROS (pöytäala ilmakuva 1985) YMPÄRISTÖ SUUNNITELMA	1/400
---	-----------	---	-------

17

15

16

14

13

8

3

7

1

4

6

2

5

Puukujanne ja ojan varsi

Alkuperäinen saapuminen tilalle

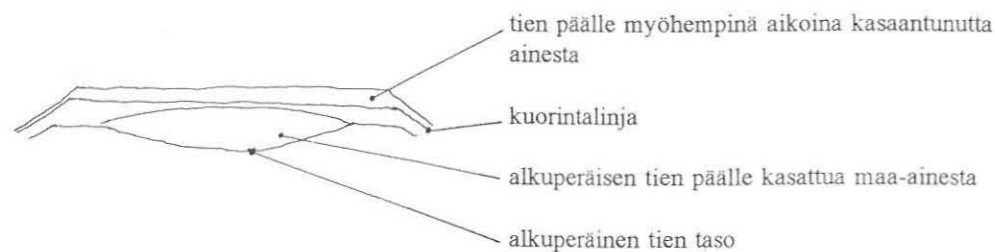
Kujanne on käyttämättömänä tuloväylänä menettänyt voimaansa, osa puista on tuhoutunut ja tie kaventunut muuttuen miltei poluksi. Myös myöhemmin tullut radan suuntainen koivurivi ja kuusiaidan pätkä vievät heikentävät sen maisemallista merkitystä. Alueen asukkaiden toimesta on vireillä ehdotus radan alikulun rakentamisesta kujanteen kohdalle. Toteutuessaan alikulku mahdollistaisi vanhan lähestymissuunnan käyttönoton ja poistaisi käyttämättömän kujanteen ongelman. Tosin alikulun suunnittelulta edellyttää erityistä paneutumista, kohta on kulttuurihistoriallisesti vaativa samaan aikaan kun savipitoinen maaperä edellyttää raskaita rakennelmia.

Tavoitteet:

Riippumatta alikulun toteuttamisesta tulisi kujanteen merkitys kartanon entisenä sisääntuloväylänä maisemallisena elementtinä visuaalisella tasolla palauttaa.

Kujanteen pinnan palauttaminen

1. Tien aikaisempi pinnan taso ja leveys etsitään kaivamalla ja tie saatetaan sopivaan tasoon kuorimalla tien pintaa lanalla. Koneella tehtynä työ veisi 2-3 päivää ja kustannukset olisivat noin 5000 mk. Edullista olisi jos urakoitsija olisi paikallinen henkilö.

Kaaviokuva tien oletetusta rakenteesta. Kaikkea sivuilla olevaa myöhemmin lisättyä maa-ainesta ei kannata kuoria pois sillä se on helppo pitää kasvillisuudesta vapaana.

2. Rautatiepenkan kohdalla edellytettäisiin suuria massojen siirtoja. Mikäli alikulku rakennetaan ei toimenpiteisiin ylimääräisen massan siirtämisestä kannattane vielä ryhtyä. Mikäli ylikulkua ei kuitenkaan rakenneta tulisi kaivonrenkaissa kasvavien kujannepuiden tukalaa tilaa helpottaa ja entinen ylikulun mahdollistava penkka poistaa tai ainakin huomattavasti madaltaa. Ratapenkan tylyä valliä voitaisiin parantaa rakentamalla penkan eteen valeportti, joka loisi vaikutelman kujanteen jatkuvuudesta.

Kujanteen puusto ja ryytimää suhteessa kujanteeseen

1700-luvun kartassa ryytimää on rajoittunut suoraan sisääntulotiehen. Varsinainen kujanne näyttää alkaneen vasta ryytimaan laidasta, ryytimaan kohdalla on suurten kujannepuiden sijasta kasvanut pienempiä puita, todennäköisesti jotta auringon vapaa pääsy ryytimaalle taattaisiin. Ilmeisesti

kujanteesta on ollut kulkuyhteys ryytimaan keskikäytävälle ja toisaalta toisella puolella avautuvalle avoimelle niitylle. Kun ryytimää perustettiin uudelleen jäivät edelliset nyanssit toteuttamatta, yhteyttä kujanteelta ryytimaalle ei ole ja ryytimää jäätiestä etämmäs ojan, pensasaidan ja nurmikkokaistaleen taakse.

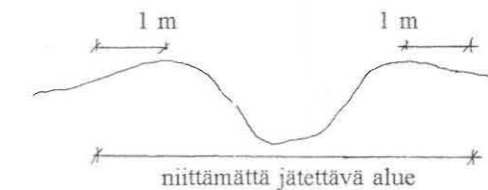
3. Kulkuyhteyttä kujanteelta olisi nykyisellään vaikea luontevasti rekonstruoida mutta alkuperäistä ajatusta voisi tuoda esiin antamalla ryytimaan kohdalla oleville puille erityismerkitystä karsimalla aikaa myöten pois huonot koivupuut ja jättämällä vain jalopuut. Uusia kujannepuita ei kohdalle pidä istuttaa ja jo istutetut siirretään muualle. Tärkeää olisi että kujanteen aloituspuut ryytimaan takareunan kohdalla olisivat vahvat ja symmetriset, mikäli tällaisia puita ei tällä hetkellä ole ne tulisi istuttaa.

Oja / puro

Puron merkitys maisemalle nykyisellään on pienentynyt sen tultua kaivetuksi ojaksi 1930-luvulla.

Tavoite: Saada puro esiin maiseman elementtinä ja kuljettaa kävijä sen äärelle.

4. Puron uomaa ei niitetä eikä ajeta nurmikkona vaan se saa kasvaa vapaasti luonnon niittynä. Niittämätön alue ulottuu noin metrin harjanteen lakikorosta. (kuva)

5. Kivipöydän ympäristö niitetään 2 metrin säteellä ja sille johtava polku luodaan niittämällä noin yhden metrin levyisen kaista ojan läntiselle pientareelle. Kivipöydän ympärille hankitaan pienempiä kivipaasia istuimiksi.
6. Toinen kuusiainoista kaadetaan jotta lehtipuukujanteen merkitys korostuu ja puro saadaan paremmin esiin. Kuusiainoita kaadetaan mahdollisimman tyvestä, juurakoiden annetaan olla maassa muutama vuosi jonka jälkeen ne on helppo poistaa. Juurakojen poistamiseen saakka alue hoidetaan niittämällä, sen jälkeen se voidaan ottaa viljelyyn.
7. Huonokuntoiset koivut puronvartta kehystävältä tieltä kaadetaan. Tällä hetkellä vievät voimaa itse kujanteelta ja heikentävät ryytimaan muuten niin oivallista liittymistä viljeltyyn maisemaan.

ALUE 2

Etupiha - Rakennusten väliin ja ojaan rajoittuva pihamaa

Pihan tämänhetkisessä tilassa alkuperäinen rakennusten välinen asetelma ja pihan tila ei hahmotu, rakennusten välinen jännite on kadonnut. Osittain asiaan vaikuttaa runsas ja suurikokoinen puusto. Samanlainen nurmi jatkuu nykyisellään koko alueen läpi ojaan asti mikä sekään ei tue pihan tilavaikutelmaa eikä näkymässä ole aiemmin oleellista puroa/ojaa.

Tavoitteet:

Pihatilan tunnun vahvistaminen ja hierarkian esiintuominen. Näkymien selkeyttäminen.

Pihan pinta ja raja

8. Pihan vajaa symmetria korostuu keskikohtaa korostamalla ja rajaamalla pihan muoto käytävällä. Käytävä tehdään kuorimalla nurmi pois 10-15 cm paksuudelta ja levittämällä tilalle soraa. Tällöin myös pihan tarkastelu eri suunnista aktivoituu.
9. Ojan merkitys maisemassa kasvaa ja pihan hierarkia selkiytyy erilaisella nurmen käsittelyllä. Osaa hoidetaan kuten ennenkin pihanurmena ja osa alueesta niitetään pari kertaa kesässä siimaleikkurilla. Ojan uomaa ympäristöineen ei niitetä lainkaan.
10. Viljapellon ulottaminen pihaan asti on hierarkkisesti ja historiallisesti epäilyttävä ratkaisu. Pihan eteen kuuluisi paremminkin hedelmätarha. Hedelmäpuut istutetaan riviin siten että ne niiden välistä avautuu näkymä pelloille. Puiden välinen nurmi hoidetaan niittämällä. Pelto alkaa siten vasta sivurakennuksen takaa. Istutettavien hedelmäpuiden tulee olla kotimaisia omena, päärynä, luumu ja kirsikka puita. Ne voidaan istuttaa suoraan peltomaahan ilman maanparannus töitä. Hedelmätarhan perustamiskustannukset, taimi ja istutustyö 300 mk/puu yhteensä noin 7000 mk.
11. Näkymää peittävä osa kuusiaitaa kaadetaan mahdollisimman tyvestä. Juurakko jätetään aluksi maahan, muutaman vuoden kuluttua se nousee maasta helposti.

Pihan puusto

12. Vahvaa puustoa kevennetään poistamalla vanhoja sitä mukaa kun ne tulevat vaarallisiksi, istutetut vielä uudet puut siirretään muualle samoin näkymää haittaavat pensaat. Isojen puiden kannasta lähteneet vesat ja alimmat oksat karsitaan.

ALUE 3

Takapiha - tilustie kartanon kohdalta

Päärakennuksen takainen alue on sekava ja poikkeaa eniten menneistä vaiheista. Alueen suhdepäärakennukseen on hallitsematon ja puutteellinen. Päärakennuksen ikkunoista avautuva näköala on vaatimaton.

Tavoite: Muodostaa viitteitä menneestä tilanteesta, aksiaalisuudesta ja näkymän avautumisesta tilalle päin. Muodostaa mielikuvaa tilan aikaisemmissa vaiheissa sen kokonaisuudelle niin oleellisesta sisääntulo kujanteelle poikittaisesta akselista, joka tätä nykyä on täysin kadonnut.

Navetalle päärakennukselta johtava käytävä on nykyisellään ylikorostunut suhteessa kujanteeseen. Tilanne paranee kujanteen kunnostuksella (ALUE 1).

13. Symmetrian luominen rakennuksen taustalle käytäväjärjestelyin ei ole perusteltua, koska käytävä ei johtaisi minnekään. Sen sijaan symmetriaa ja alkavaa akselia voidaan pohjustaa rakentamalla ryytimaata ja samalla rakennuksen taustaa rajaavan aidan kaltainen aita myös oikealle puolelle rakennuksen taustaa. Samalla aita auttaa antamaan hahmoa hahmoaan menettäneelle tilustielle. Pensasaitaa jatketaan täyttämään etureunaan muodostuva aukko.
14. Akselia ja symmetriaa korostamaan tehdään pensasaitaan aukko, jonka kohdalta kujanne alkaa.
15. Alkuperäisen akselin palauttaminen puiden latvusrivistönä antaa paikalle ryhtiä ja ikäänkuin kiinnittää tilan paikoilleen myös toisessa suunnassa. Hävinnyttä akselia markkeeraamaan istutettava puurivistö voisi olla esim. jalavaa. Rivistöä voidaan jatkaa pellolle vanhan kartan osoittamalla tavalla pitkäksi akseliksi joka päättyisi teollisuushallin edustalle suojaistutukseen (puoliympyrä?). Se ettei kujanne johda minnekään eteenpäin, ei ole ongelma sillä jos tarkastellaan kujannetta historiallisesti on se aina johtanut poluille jotka ovat hajaantuneet tilan maille. Hanke voitaisiin toteuttaa EU-tuen avulla mikäli se sopisi aluetta viljelevälle maanviljelijälle. EU-tuen ansiosta kujanne ei tuottaisi taloudellista menetystä viljelijälle. Kujanteen istutuskustannukset ovat suurempia taimia käytettäessä 700 mk/puu ja pienillä taimilla 300 mk/puu. Istutustyön toteuttaja voisi olla jokin kotiseutuyhdistys tms.

Lyhyenä osuutenakaan ei kujanne ainakaan huononna vallitsevaa tilannetta. Tällä hetkellä kujanteen katkaisee ikävällä tavalla navetan sinänsä vaatimaton mutta erittäin kriittisessä kohdassa sijaitseva lisärakennus. Kuitenkin jos ajatellaan 30 vuotta eteenpäin saattaa aivan toisenlainen lisärakennus olla silloin tarpeen ja nykyinen voitaisiin purkaa huonokuntoisena, mikäli myös jalavat olisivat jo 30- vuotiaita olisi maisema kokonaisuus kohentunut huomattavasti.

16. Ojien ja pensasaitojen kohdalla nurmi niitetään, tiehen rajautuen kuitenkin kapea kaista käsitellään nurmena.
17. Navetan takainen alue hoidetaan niittynä ja se niitetään pari kolmekertaa kesässä.
18. Mahdollisesti istutettavan kujanteen kohdalla on kuitenkin nurmea.
19. Navetan lisärakennuksen maisemoimiseksi sen seinustalle istutetaan jotain köynnöstä esimerkiksi villiviintä (ei kuitenkaan humalaa).

Tilustie

Aiemmin yhtenäisenä tilan läpi kulkenut tilustie on pilkkoutunut useiksi erilaisiksi pätkiksi; osaksi pysäköintialuetta, kartanolle johtavaksi päätieksi. Takapihaksi laajentunut osa navetan, varastojen ja vahtimestarin asunnon kohdalla päättyy teollisuustielle johtavaan poikkitiehen ilman pellolle johtavaa loppuaan.

Tavoitteet: Vahvistaa vaikutelmaa kartanon ohittavasta yhtenäisestä tien pätkästä ja vähentää tilatonta vaikutelmaa erityisesti takapihan kohdalta.

Päärakennuksen päädyn kohdalla tietä rajaa aita joka rakennetaan pääasiassa puutarhaa kehystämään ja kadonnutta symmetriaa luomaan. Loppuosa tiestä rajautuu taas nurmikkoon ja sitä seuraavaan niitettävään alueeseen.

20. Aittojen kohdalla nurmi niitetään korkeampi niityn reuna rajaa tien selkeämmin kuin nykyinen kulunut nurmi.
21. Pellon kohdalla tilustie nykyisellään päättyy heikkoon traktoritiehen. Tien jatkuvuus säilyy jos tiellä edelleen ajetaan traktorilla. Mikäli kujanne toteutetaan pellolle jatkuvana. Voitaisiin kuitenkin ajo siirtää kujanteeseen siten että nykyinen tien pohja voitaisiin ottaa viljelyyn, näin kujanteen aiheuttama häiriö pellolla pienenis.

ALUE 4

Pysäköintipaikka, saapuminen museoalueelle, puron ja teiden varret

Pysäköinti kenttä laaja ja ankea. saapuminen museoalueelle töksähtävä.

Tavoitteet:

Saada pysäköintipaikka vaikuttamaan pienemmältä ja erottaa sitä museomiljööstä. Saada puro maisemallisesti merkitsevämmäksi.

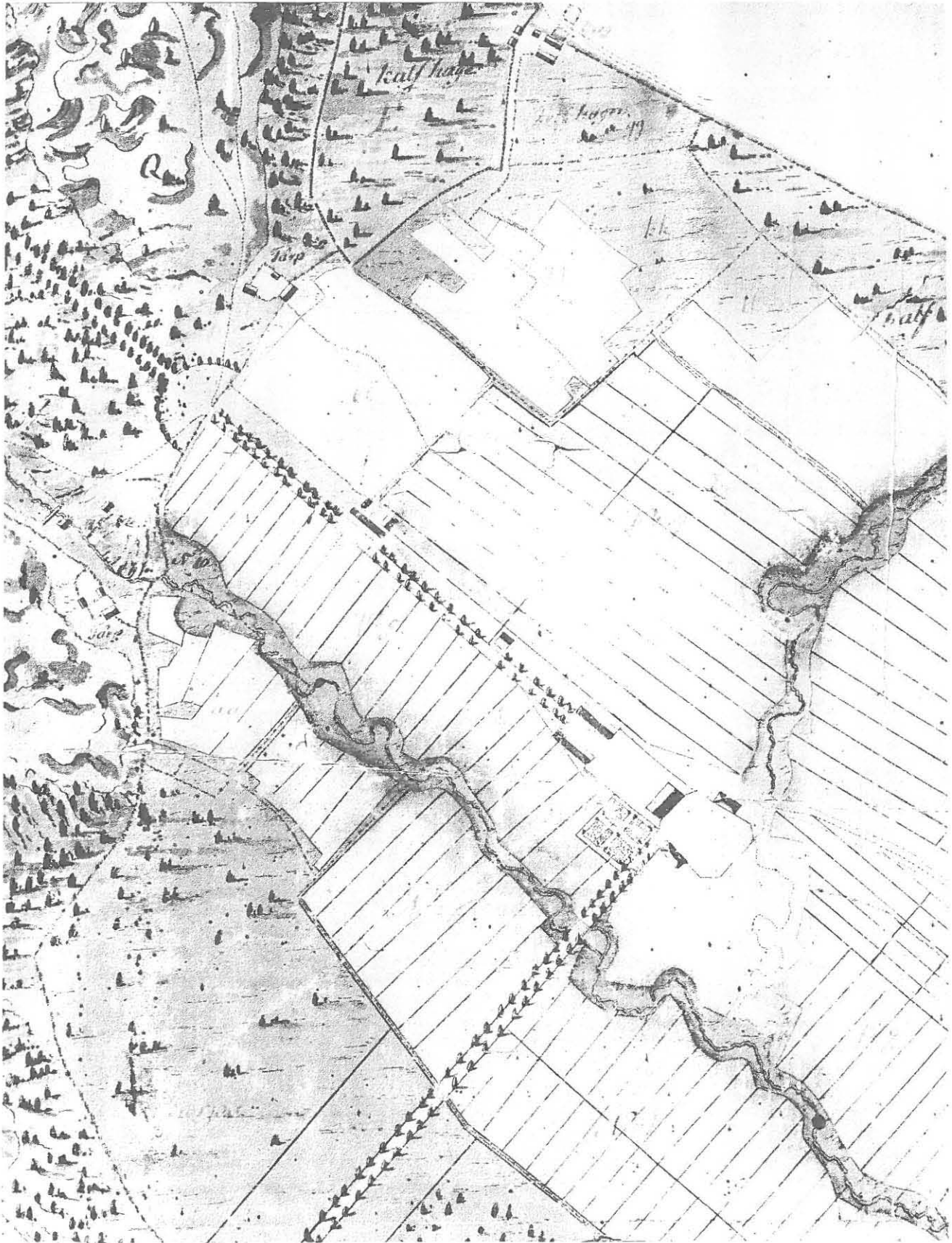
22. Pysäköintipaikalle istutetaan yksi vahva puuryhmä, esim. 5 saarnea. Ne sijoitetaan suhteessa maisemaan, ei siis ei pysäköintipaikan linjoja myötäillen tai korostaen. Suuri puuryhmä tulee aikanaan saamaan pysäköintipaikan näyttämään pienemmältä. Puut sijoitetaan siten että ne samalla peittävät näkymässä ei toivottuja osia asteltaessa pois päin kartanolta. Puiden tarkka paikka määritellään paikalla. Kustannukset noin 700 mk/puu yhteensä 3500 markka. Käytettäessä pieniä taimia jäävät kustannukset alle puoleen.
 23. Kartanolle johtavan tien suuta muotoillaan pysäköintipaikan kohdalta uudelleen ja kulun kapeimpaan kohtaan istutetaan muutama puu riviin. Nämä puut toistavat historiallista aihetta, puiden läsnäoloa saavuttaessa kartanolle.
- Molemmat edellä mainitut istutukset ovat epähistoriallisia mutta niiden perustelut tulevat nykytilanteen vaatimuksista.
24. Sillan jälkeen tien reuna käsitellään yhden metrin leveydeltä nurmena ja loppu on pari kolmekertaa kesässä niitettävää aluetta.
 25. Puron uoma jätetään niittämättä kokonaan. Katso kaavio edellä.

Teollisuus tien varret

Tavoite: Antaa peltomaiseman jatkua tien katkaisevasta vaikutuksesta huolimatta.

26. Olemassaoleva koripajuaita leikataan aivan tyvestä poikki noin joka neljäs vuosi.
27. Tien varteen puron ylittävän sillan kohdalle istutetaan muutamia tavallisia suomalaisia pajuja.

1762

- A "miespiha"
- B "eläinpiha"
- 1. puutarha
- 2. päärynätarha
- 3. ja 4. peltoja
- 6. vasikkahaka

1815

